

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ, ЇХНЯ ЕВОЛЮЦІЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ОЕСР

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЛЯ КРУГЛОГО СТОЛУ «РЕФОРМА
ДЕРЖПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ»

КИЇВ, 12 ЖОВТНЯ 2015

Hans Christiansen
Senior Economist
Corporate Affairs Division, OECD

ОЕСР та її робота в галузі державних підприємств

ОЕСР

- Єдина в світі постійно діюча організація, що об'єднує власників держпідприємств
- Наглядає за реалізацією узгоджених на багатосторонній основі рекомендацій – Рекомендації ОЕСР щодо корпоративного управління державними підприємствами (Рекомендації)

Рекомендації

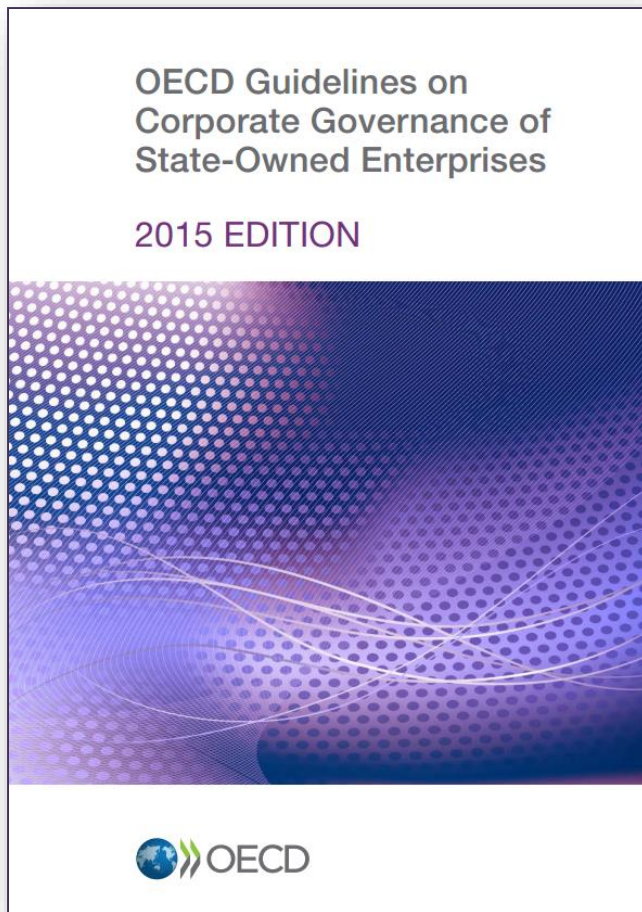
- Потужний стимул до реформи системи управління держпідприємствами – порівняння національної практики з міжнародно визнаними стандартами передової практики.
- Важливий інструмент, що сигналізує іноземним регуляторам та чиновникам про високі стандарти управління, що особливо важливо для держкомпаній, що беруть участь в міжнародній торгівлі та інвестиційній діяльності

Членство в ОЕСР

- Переваги виходять за межі лише виконання рекомендацій
- Відкриває шлях до формування порядку денного та участі в постійному процесі обговорення та обміну досвідом серед практиків. Особливо важливо для країн з перехідною економікою, де процес розвитку залежить від ефективності великих та важливих для економіки секторах державних компаній

Рекомендації ОЕСР щодо корпоративного управління держкомпаніями: короткий огляд 7 розділів

- I. Причини для державної власності
- II. Роль держави як власника
- III. Держпідприємства в умовах ринку
- IV. Рівне ставлення до акціонерів та інших інвесторів
- V. Стосунки з зацікавленими сторонами та відповідальне ведення бізнесу
- VI. Розкриття інформації та прозорість
- VII. Функції наглядових рад державних компаній

Рекомендації ОЕСР щодо корпоративного управління держкомпаніями

«Модель ОЕСР» передбачає:

- Функції володіння та управління держкомпаніями відокремлені від регулювання
- Рішення мають прийматись на відповідному рівні

- Визначає політику власності
- Координація на рівні Кабміну

- Цілі для окремих держкомпаній
- Оцінка результатів

- Ухвалення стратегії
- Моніторинг дій керівництва компанії

- Упрвляє компанією

Незалежне регулювання

Рекомендації та реформа в секторі держпідприємств

На початковій стадії реформи необхідно відповісти на такі запитання:

- *Для чого держава володіє підприємствами?*
- *Як держава має реалізовувати свої права власника?*
- *Як найкраще відокремити функцію власності та управління від функції держави з регулювання та формування політики?*

Причини через які держава володіє компаніями

Рекомендації:

“Уряд має розробити політику власності... [визначивши] загальне обґрунтування необхідності володіння компаніями”. “

“Держава повинна обґрунтувати володіння кожною з держкомпаній та періодично перевіряти це обґрунтування”.

“Комерційні” держкомпанії або інструменти для державної політики

Держкомпанії в умовах конкурентного ринку або держкомпанії-монополісти

Держкомпанії що працюють на фінансовий результат або “стратегічні” держпідприємства

Реалізація державою прав власника (частина 1)

Рекомендації:

“Реалізація прав власника має бути чітко визначена в державній адміністрації. Реалізація державою прав власника має бути централізована в єдиному відповідному органі або, якщо це не можливо, покладена на координаційний орган.”

Чому ОЕСР рекомендує централізацію?

- *Рішення повинні прийматись в інтересах всього уряду*
- *Відокремлення функцій власності/управління та контролю легше досягти, коли функція власності покладена на окремий спеціалізований орган*
- *Скорочення портфелю держпідприємств обумовлює використання підходу “команди спеціалістів”*

Реалізація державою прав власника (частина 2)

Рекомендації:

“Держава повинна бути поінформованим та активним власником.”

“Держава повинна дати держкомпаніям операційну автономність для реалізації їхніх завдань та утримуватись від втручання в управління держпідприємствами.”

“Обов’язки держави включають: надання та контроль за виконанням більш широких цілей та завдань держкомпаніями; встановлення систем звітування, які дозволяють органу управління регулярно відстежувати та оцінювати результати роботи, проводити аудит.”

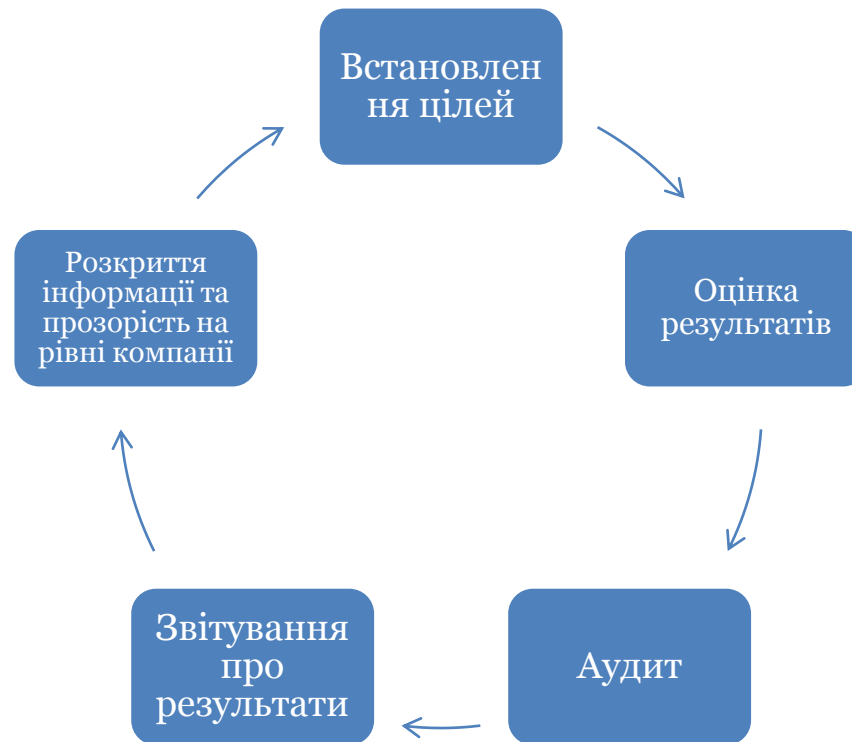
- *Іншими словами, держава може занадто втручатись, а також занадто дистанціюватись від управління держкомпаніями.*
- *Рішення: комбінація операційної автономності для держпідприємств та високоякісні державні механізми встановлення цілей та оцінювання результатів роботи держкомпаній.*

Реалізація державою прав власника (частина 3)

Рекомендації ОЕСР від 2010 р. щодо підзвітності та прозорості містять поради щодо практичної реалізації

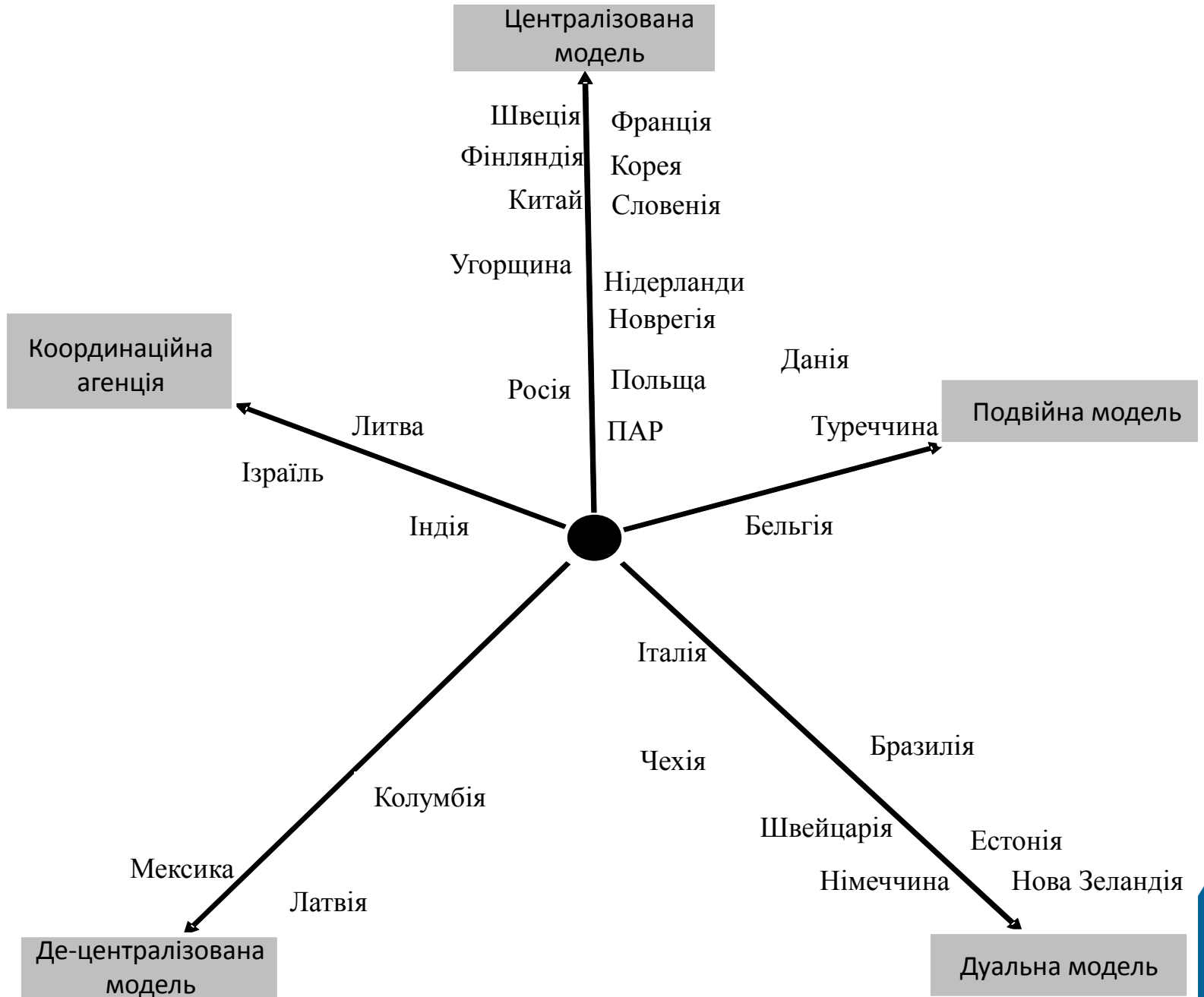

Але як виглядають на практиці системи управління? Досвід інших країн

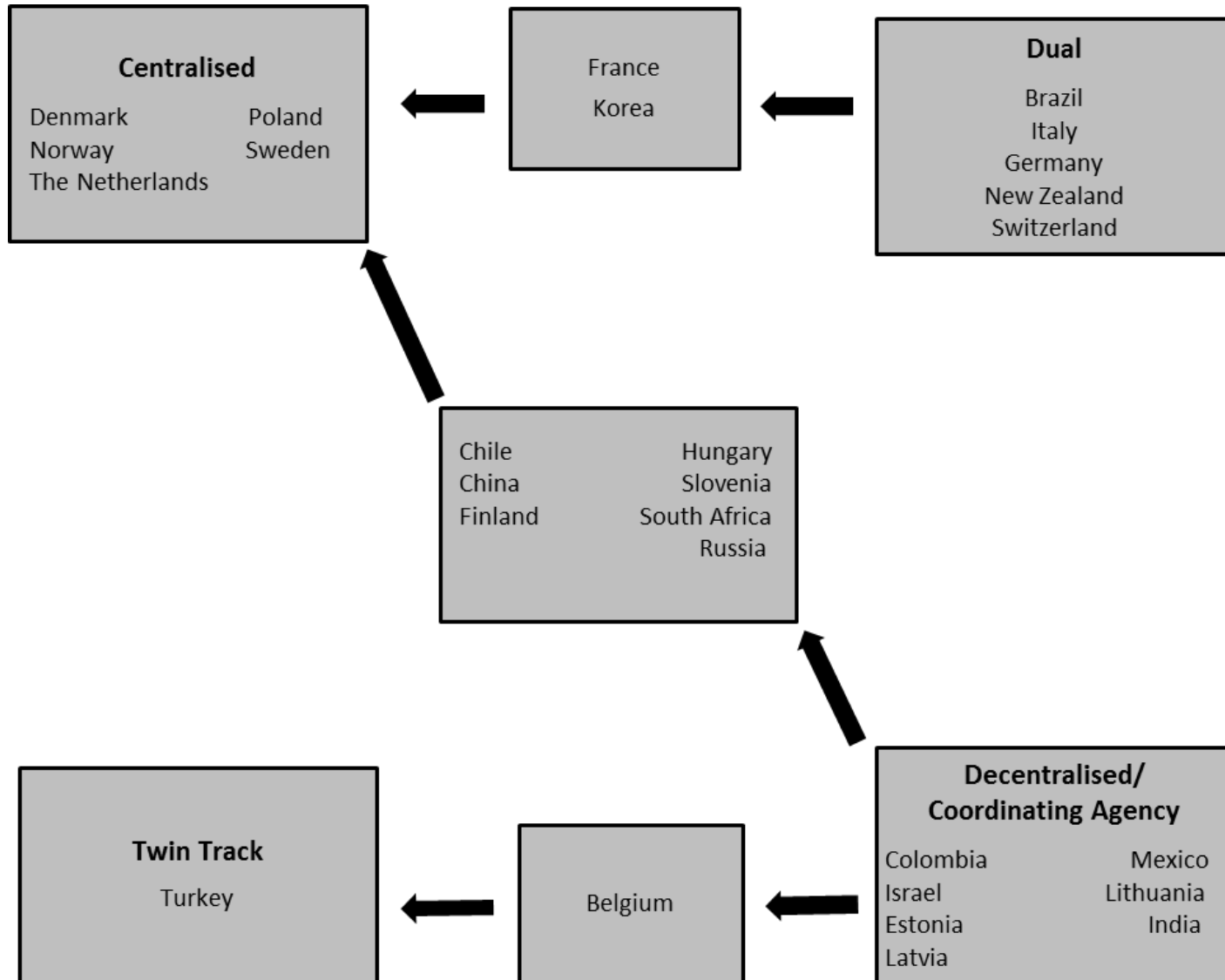
Дослідження ОЕСР намагається пролити світло на еволюцію моделей управління. Деякі попередні висновки:

- **Продовжується тяжіння до централізованої моделі, тобто збирання прав та відповідальності за управління під «одним дахом».** Консенсус с цього питання спостерігається також поза межами держав-членів ОЕСР.
  - З 2000 року, кілька країн перейшли до централізованої моделі: Чілі, Китай, Фінляндія, Франція, Угорщина, Корея, Словенія, ПАР та РФ.
- **Пост-перехідні економіки Європи перейшли від кінечного набору функцій держорганів до більш детального переілку цілей діяльності держпідприємств.** Угорщина та Польща перемогли політичний скептицизм стосовно централізації управління держкомпаніями.
- **Все менше країн зберігає відданість де-централізованій моделі управління на тлі більш широкого консенсусу.** В Мексиці та Колумбії лінійні міністерства або держпідприємства встановлюють та відстежують власні комерційні та секторальні цілі.

Зміни в системах управління за останні 10 років

Дякую за вашу увагу!

Більше інформації про роботу ОЕСР в сфері управління держпідприємствами можна найти тут:

<http://www.oecd.org/daf/ca/soemarket.htm>

Питання можна надіслати:

StateOwnedEnterprises@oecd.org